

MAGASINET

131

AUGUSTE RODIN (1840-1917)

Le penseur

signed on the top of the base 'A. Rodin', inscribed with foundry mark on the back of the base 'ALEXIS RUDIER FONDEUR, PARIS'— with raised signature inside 'A. Rodin' bronze with brown and green patina
Height: 14 3/4 in. (37.5 cm.)
Conceived *circa* 1880; this bronze version cast before 1952

PROVENANCE:

M. Josephson, Neuilly-sur-Seine (1939)

LITERATURE:

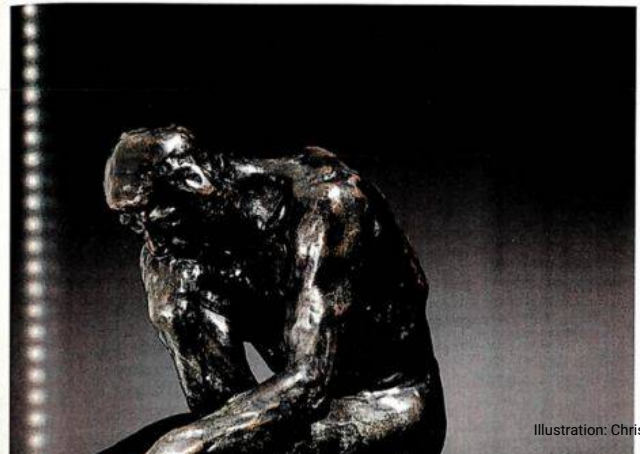
G. Grappe, *Catalogue de Musée Rodin*, Paris, 1944, no. 40 (large bronze version illustrated)A.E. Eben, *Rodin*, New York, 1963, p. 54 (large bronze version illustrated)B. Champignacelle, *Rodin*, London, 1967, no. 54 (large bronze version illustrated, p. 131)R. Deschamps and J.-F. Chabran, *Auguste Rodin*, Lausanne, 1967, p. 74 (large bronze version illustrated)I. Iason and C. Goldscheider, *Rodin*, Paris, 1967, pl. 11

Illustration: Christie's

FEATURE

Den falske Grubler og Hertugen af Bourgogne

Tre danskere er sigtet for at forsøge at sælge en falsk udgave af Rodins verdenskendte 'Grubleren'. Det viser sig, at den 'danske Grubler' er en del af Frankrigs største falskneriskandale, hvor en mand med tilnavnet 'Hertugen af Bourgogne' i årtier tjente millioner på falsknerier.

Gem

+ Følg

f

t

✉

SANDRA BROVALL ▼

Journalist

Det var lidt et tilfælde, at Frankrigs største kunstfalskneriskandale blev opdaget i begyndelsen af 1992.

Da standsede fransk politi en lastbil, der tilhørte en mand, som i mange år havde ernæret sig ved at sælge medicin til landbruget. Politiet havde fået mistanke om, at manden, Guy Hain, der senere skulle få tilnavnet 'Hertugen af Bourgogne', solgte ulovlige væksthormoner, så franske køer kunne blive bøffet kunstigt op. Men da politiet åbnede lastbilens bagsmæk, ventede der dem en overraskelse.

I stedet for væksthormoner var ladet fuldt af bronzefigurer – kilovis af smukt svungne skulpturer af franske mestre som Auguste Rodin og Antoine-Louis Barye.

Senere fandt politiet frem til flere støberier i Paris og Bourgogne, hvor Guy Hain – som også havde et galleri i Paris med navnet Hertugen af Bourgogne – havde specialiseret sig i at producere ekstremt veltignende falske skulpturer ofte ved hjælp af originale støbeforme.

Politiet konfiskerede tusinder af falske skulpturer af blandt andre Renoir, Maillol, Carpeaux og Giacometti.

Men den kunstner, hertugen havde forfalsket oftest, var Auguste Rodin, den moderne billedhuggerkunstns stamfar.

Politiet fandt 400 Rodin-skulpturer, og blandt dem var nogle af hans dyreste og mest kendte værker: skulpturerne af forfatteren Balzac, den lidenskabelige

AUGUSTE RODIN

Født 1840. Død 1917.

Fransk kunstner, der anses som den moderne skulpturkunstns stamfar.

Var en af de første skulptører, som havde en egentlig kunstnerisk masseproduktion.

Skulpturerne findes derfor i en række editioner. Der findes eksempelvis 137 ægte 'Grubleren' i tre forskellige størrelser.

'Kysset' <DB> og massevis af både små og store udgaver af Rodins mest berømte værk af den funderende mand med hånden under hagen, 'Grubleren'.

I slutningen af 1990'erne vurderede fransk politi, at Guy Hain havde tjent i omegnen af 150 millioner kroner på de falske skulpturer, og flere af Frankrigs mest respekterede aktionshuse og kunsthandlere måtte se i øjnene, at de havde været med til at sælge falske skulpturer for millioner.

Hertugen af Bourgogne endte i fængsel. Men historien om Frankrigs største falskneriskandale endte ikke her. Hertugens falske værker dukker fortsat op – også herhjemme.

I starten af 2015 blev tre danske mænd anholdt af Københavns Politi og sigtet for forsøg på groft bedrageri. Der er navneforbud i sagen, og mændene på 47, 56 og 70 år har ifølge politiet forsøgt at sælge en 37 centimeter høj version af 'Grubleren' via auktionshuset Christie's i London, til trods for at de vidste, den var falsk.

Det er politiets påstand, at mændene forsøgte at få mindst 6 millioner kroner for den falske 'Grubler' og dermed udsatte både auktionshuset og en potentiel køber for risikoen for at tabe penge.

Falskneri er som håndskrift

Den falske 'Grubler', som de tre danske mænd indleverede til auktionshuset Christie's i London i sommeren 2013, nåede dog aldrig at blive solgt på auktion. Christie's kontaktede nemlig verdens førende Rodin-ekspert, Jérôme le Blay, som vurderer påståede Rodin-værkers ægthed i Rodin-komiteen i Paris.

I over 20 år har Jérôme le Blay vurderet mere end 5.000 af Rodins værker, fortæller han over telefonen fra Paris. Hvert år får komiteen op mod 250 Rodin-skulpturer ind til vurdering. Mellem halvdelen og to tredjedele af dem er falske.

Rigtig mange af de falske Rodin-skulpturer stammer fra den velkendte forfalsker Guy Hains støberier, siger eksperten, mens han finder den danske sag frem fra sit enorme arkiv.

Når Jérôme le Blay foretager en ægthedsvurdering, sammenligner han skulpturen med flere andre eksemplarer af den samme, som man med sikkerhed ved er ægte. Glyptoteket i København har eksempelvis en ægte 'Grubler' fra Rodins levetid. Derudover tjekker han også for kendetegn, der er helt særlige for kendte Rodin-forfalskere.

»Når det kommer til stykket, er det lidt ligesom en persons håndskrift. Selv om falskneren forsøger at efterligne Rodin, har også falskneren sin egen stil«, siger Jérôme le Blay.

Med den danske 'Grubler' var det masser af bittesmå detaljer, som kun et trænet øje lægger mærke til, der afslørede, at også denne udgave var Hertugen af Bourgnones værk.

»Den højre hånd lige under hagen var plump og grov. Der manglede detaljer, og tommeltot og pegefinger var nærmest smeltet sammen«, siger

MASSEPRODUKTION

Illustration: Alte Nationalgalerie

Auguste Rodin masseproducerede sine skulpturer. Derfor kan der være mange udgaver af den samme skulptur.

Jérôme le Blay.

Han ved, at håndens grovhed skyldes, at netop tommeltotten i Hertugens 'Grubler'-støbeform af denne størrelse har været brækket af og sat på igen.

Komiteen afviste altså at udstede et ægthedscertifikat, og den derfor ret værdiløse skulptur røg retur til Christie's, som over for de nu tre sigtede danskere afviste at sælge den på auktion.

Da Jérôme le Blay i 2013 afviste den danske 'Grubler', var det imidlertid ikke første gang, han så skulpturen. Allerede inden da var der en dansk forbindelse.

Allerede erklæret falsk i 2012

Året inden, i 2012, fik han nemlig besøg af to eksperter fra det danske auktionshus Bruun Rasmussen.

De havde taget den 37 centimeter høje skulptur med sig i et fly til Paris, efter at auktionshuset i sommeren 2012 havde fået indleveret et eksemplar af 'Grubleren' af en dansk kvinde. Kvinden fortalte, at hun havde arvet bronzeskulpturen fra sin stedfar, som i 1996 havde købt den for 200.000 dollars – på det tidspunkt over 1 million kroner – hos Christie's i New York. Dengang blev den vurderet af auktionshusets eksperter og solgt som en ægte Rodin. Kvinden indleverede derfor tilsyneladende skulpturen i god tro.

Men da Bruun Rasmussens folk fik skulpturen vurderet af Jérôme Le Blay i Paris, erklærede han også dengang, at 'Grubleren' med de grove, udetaljerede hænder var en forfalskning.

Havde skulpturen været ægte, og var den blevet solgt til markedspris, havde den formentlig kunnet indbringe over 35 millioner kroner, fortæller Bruun Rasmussens administrerende direktør, Jakob Dupont.

»Det kunne have været det størsteammerslag nogensinde for os. Så naturligvis var vi ærgerlige over, at den var falsk, men vi sælger selvfølgelig ikke ting, som ikke er ægte«, siger han.

Bruun Rasmussen leverede derfor den falske 'Grubler' tilbage til kvinden med en afvisning af at sælge den og en anbefaling om at beholde den for dens dekorative værdi. Derefter solgte kvinden ifølge politiet 'Grubleren' til den yngste af de tre nu sigtede mænd for 200.000 kroner. Langt under, hvad den ville være værd, hvis den var ægte, men stadig langt over, hvad den var værd nu, hvor den var blevet erklæret falsk. Typisk vil man kun kunne få metalværdien på cirka 10.000 kroner for sådan en skulptur, oplyser Bruun Rasmussen.

Ingen varetægtsfængsling

Men hvorfor kvinden fik 200.000 kroner for skulpturen, og hvad de videre omstændigheder var, da de tre mænd ifølge politiet forsøgte at få den falske skulptur solgt via Christie's i 2013, er svært at finde ud af.

Under grundlovsforhøret i Københavns Byret i januar i år nægtede alle tre mænd sig skyldig. I et usædvanlig langt retsmøde – 11 timer – indrømmede mændene, at de havde indleveret den falske 'Grubler' til Christie's uden at

For at være ægte Rodin-skulpturer skal de være støbt i en autoriseret Rodin-støbeform, og antallet må ikke overstige det tilladte antal udgaver eller editioner.

Rodin-museet ejer i dag rettighederne til at støbe ægte Rodin-skulpturer. Museet kan altså stadig producere ægte Rodin-værker, hvis der er flere editioner tilbage i en støbeform.

Alle kan lave en kopi af en Rodin-skulptur, så længe de skriver på den, at den er en reproduktion. De ægte Rodin-værker, som er mest værd, er dem, som blev støbt, mens Rodin levede. De bliver i dag solgt på auktion for op mod trecifrede millionbeløb.

FALSK

Illustration: Christie's

I 1996 blev denne falske udgave af 'Grubleren' solgt for 200.000 dollar hos auktionshuset Christie's i New York.

Her er det katalogteksten fra dengang, hvor der står, at den er signeret af Rodin og støbt engang før 1952 i Alexis Rudier Foundeur i Paris, der var Rodins oprindelige støberi.

fortælle, at Rodin-komiteen allerede havde erklæret den falsk året inden.

Men de nægtede, at det var et forsøg på at begå bedrageri. Derimod, forklarede de, havde de afleveret skulpturen med henblik på at få Christie's til at udbetale dem en kompensation for, at auktionshuset i 1996 solgte 'Grubleren' som en ægte Rodin for over 1 million kroner.

At Christie's, præcis som andre store auktionshuse, kun udsteder garanti med mulighed for kompensation i 5 år, indgik tilsyneladende ikke i mændenes forklaring.

Efter 11 timer løslod dommeren de tre mænd og afviste dermed anklagemyndighedens ønske om 27 dages varetægtsfængsling. Dommeren mente ikke, at det var bevist, at mændenes hensigt var at sælge skulpturen, og begrundede det med, at 'Grubleren' i 2013 ikke ville kunne sælges hos Christie's uden et ægthedscertifikat fra Rodin-komiteen.

Politiet har dog opretholdt deres sigtelse og fortsætter efterforskningen af de tre mænd. Mens de efterforsker sagen, vil de ikke udtale sig. De oplyser blot, at den falske 'Grubleren' er blevet hentet hjem fra London og nu er i politiets varetægt.

Også Christie's i London afviser at svare på Politikens spørgsmål om sagen. For eksempel på, hvorfor de i 1996, 4 år efter at Hertugen af Bourgogne blev afsløret, solgte denne 'Grubler' som ægte. Selvsamme skulptur, som de i 2013 nægtede at sælge, fordi den blev erklæret falsk af komiteen.

Bruun Rasmussens administrerende direktør, Jakob Dupont, blev kontaktet af politiet i januar i år, da de havde anholdt de tre mænd.

Jakob Dupont vil ikke udtale sig om den verserende sag mod mændene, idet den er omfattet af navneforbud. Men han bekræfter, at politiet afhørte ham om den falske 'Grubleren'.

Hverken Christie's eller Bruun Rasmussen meldte falskneriet til politiet. Københavns Politi stødte først på sagen, da de efterforskede en stor narkosag.

I Frankrig har Guy Hain, Hertugen af Bourgogne, for længst afsonet sin dom, fortæller kunstkonservator og rådgiver til den franske højesteret i den franske falsknerisag Gilles Perrault.

Han vurderer, at der stadig er tusindvis af hertugens falske skulpturer på kunstmarkedet den dag i dag.

Publiceret 9. juli 2015

I virkeligheden blev den støbt i et af falskneren Guy Hains støberier - formentlig engang i 1970'erne eller 80'erne.

DIT POLITIKEN >

Mest læste lige nu

Mest læste lige nu

Mest læste lige nu